

Delegationsbeslut

Svar på remiss från

Arbetsmarknadsdepartementet, A2016/01307/I:

Ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga

Beslut

Kommunstyrelsen antar nedanstående yttrande.

Yttrande:

Ett nytt ersättningssystem för ensamkommande barn och unga

Vallentuna kommun är inte inbjuden som remissinstans i ärendet men väljer att lämna remissvar då förslagen väsentligen påverkar kommunens ansvar för ensamkommande barn och kommunens ekonomi.

Sammanfattning

Kommunen ser att förändringar gällande mottagande av ensamkommande barn och ungdomar behöver ske men det krävs en längre omställningstid.

Kommunen är bunden till gällande avtal och har en organisation anpassad till gällande regelverk. Sänkning av ersättningar till kommuner enligt den tidsplan som föreslås medför en kostnadsövertäring på kommunen. Sänkningen skulle medföra att andra verksamheter påverkas.

På längre sikt finns det även risk att antalet aktörer som tillhandahåller platser för ensamkommande barn och ungdomar minskar, vilket kan leda till att kommunerna kommer att konkurrera med varandra om platserna. Detta kan i sin tur innebära att priserna per plats ökar och att kommunerna får kostnader som överstiger ersättningar från Migrationsverket.

Vallentuna kommun ser positivt på en förenklad administration kring ersättningarna från Migrationsverket med schabloniserade ersättningarna som betalas ut utan att det krävs ett ansökningsförfarande. Ersättningsnivåerna måste dock ligga på en nivå som täcker kommunens kostnader vilket de föreslagna nivåerna inte bedöms göra. Förslaget innehåller dock en rad fall då ersättning för faktisk kostnad ska kunna återsökas, t.ex. kostnader vid LVU och försörjningsstöd när inte schablonersättning

KOMMUNSTYRELSEN

utgår mellan 18 och 21 år. Detta innebär att kommunerna kommer ha kvar en hel del administration för att få sina ersättningar.

Att anpassa verksamheten och mottagandet så att stor del av ensamkommande placeras i egna boenden ser Vallentuna kommun positivt på men det krävs bostäder och en genomtänkt boendekedja för målgruppen.

Vallentuna kommunen anser att flera av de förslag som lämnats inte överensstämmer med ett barnperspektiv och det finns risk att enskilda barn och ungdomar drabbas negativt om förslagen genomförs. En åtstramning av ekonomin gällande ensamkommande barn får inte ske på bekostnad av de sociala aspekterna. Nuvarande utformning behöver kompletteras med genomgående riskanalys, utifrån såväl ett socialt som barnperspektiv.

Ersättningar

Införande av fler schablonersättningar ser Vallentuna kommun positivt på då det nuvarande återsökningssystemet är administrativt krävande. Kommunen behöver en längre omställningstid för att organisera billigare boendialternativ för de barn som placeras utanför kommunen. Ersättningsnivåerna måste ligga på den nivå som täcker kommunens kostnader vilket föreslagna schablonerna inte bedöms göra.

1. Beredskap, kapacitet och administration 3.1 och 3.3

Förslaget innebär en stor omställning. Denna kommer att innebära en ökad arbetsmängd för kommuner som behöver starta egna boenden, upphandla och förhandla med företag samt omplacera barn. Under omställningen krävs en stor arbetsinsats till initialt höga kostnader. I dagsläget är det svårt att ha någon uppfattning om resursbehovet på sikt men klart är att det ganska snabbt måste göras en omställning till resurser som arbetar med bostadssociala frågor.

Förslaget med ett fast belopp på 500 000 kr, en rörlig del beroende av migrationsverkets prognos samt 52 000 kr per mottaget barn och 30 000 vid beslut om uppehållstillstånd kommer inte räcka till för att bekosta administrationen kring hanteringen av ensamkommande. Personalkostnaderna för hanteringen beräknas uppgå till 8,6 mnkr under 2016 i Vallentuna kommun. Till det kommer övriga kostnader som t.ex. lokaler och it. Den nuvarande ersättningsnivån för belagda överenskomna platser är 1900 kr per dygn. Nuvarande ersättningsnivåerna, med ett aktivt arbete med kostnaderna, ger utrymme till att även täcka en del av handläggarresurser. Med de nya nivåerna kommer det inte vara möjligt utan troligen

KOMMUNSTYRELSEN

måste det tillskjutas kommunala medel och/eller försäkra kvaliteten i mottagande och vård av de ensamkommande barnen.

2. Ersättningsnivåer 3.4 - 3.6

Det är viktigt att få ner dygnskostnaderna för placeringar, men det måste ske så att kostnaderna inte förs över på kommunen.

De föreslagna ersättningsnivåerna är för låga jämfört med nuvarande kostnadsnivå. Ersättningen för mottagandet av ensamkommande barn föreslås bli 1350 kr per dygn. Dagens genomsnittliga dygnskostnad ligger högre pga. det stora inflödet av ensamkommande under hösten 2015.

Prognostiserad ersättning, år 2017

Placering i	Nuvarande ersättning i tkr per år	Föreslagna ersättning i tkr per år	Skillnad, tkr
Jour, familjehem	33 982	23 269	-10 713
HVB	24 273	15 932	-8 340
Stödboende	5 548	2 628	-2 920
Totalt	63 802	41 829	-21 973

Prognostiserat resultat, år 2017 (enbart placeringskostnader)

Kostnad i tkr	Föreslagna ersättning i tkr	Nettoprognos i tkr
56 972	41 829	-15 143

Förslaget till nya ersättningsregler innebär att merparten av barnen över 16 år behöver ha placeringsformen stödboende. Det krävs att en stor del av barnen under 18 år är lämpliga för boende i stödboende för att den genomsnittliga dygnskostnaden ska täckas av de föreslagna 1350 kr per dygn.

För ensamkommande som har fyllt 18 år men inte 21 med uppehållstillstånd blir ersättningen 750 kr dygn. Förutsättningen är att den unge är folkbokförd i anvisningskommunen eller den kommun ärendet överfört till. De alternativ som nämns i promemorian är att de unga behöver ha en boendeform med begränsat stöd

KOMMUNSTYRELSEN

i t.ex. lägenhet, studentlägenhet eller elevhem. Bostadsmarknaden i stockholmsregionen innebär att detta inte är realistiskt. I nuläget är dessutom många av de unga placerade i andra kommuner och behöver flyttas om eller överflyttas till annan kommun för att ersättning ska utgå.

Ersättning för faktiska kostnader 3.8

Där det föreligger ett omfattande vårdbehov ska kommunen få ersättning för faktiska kostnader för placering och erhålla full ekonomisk kompensation för placeringskostnaden. Vallentuna kommun håller inte med om att faktiska kostnader vid en LVU placering inte ska betalas ut till kommunen om schablonen blivit automatiskt utbetalt. Det kan medföra att kommunen förlorar pga. en administrativ miss.

Vidare anser kommunen att det är positivt att kommunen får rätt till en ersättning för utbetalt försörjningsstöd för unga mellan 18-21 år folkbokförda i kommunen som inte studerar.

Ikraftträdande m m 3.9

Kommunen anser att tidpunkten för övergång till nytt ersättningssystem ska flyttas fram till 1 januari 2018.

Kommunen behöver längre omställningstid än den angivna i förslaget och är bunden av avtal som sträcker sig över årsskiftet.

Konsekvenser för de ensamkommande och integrationen m m 4

Konsekvenser vid fyllda 18 år

Kommunen har enligt 5 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) ett ansvar för de nyblivna vuxna som tidigare varit placerade som barn. Detta gäller även ensamkommande barn och unga, enligt Socialstyrelsens kunskapsstöd. Liksom de allra flesta ungdomar i Sverige har de, i och med att de förutsätts avsluta gymnasiestudier, inte råd med de dyra andrahandsboenden som oftast är de enda att tillgå. Nu förutsätts kommunerna skapa egna boenden för kategorin ensamkommande något som normalt inte erbjuds andra unga vuxna utan särskilda behov. Likställighetsprincipen i kommunallagen kan här bli aktuell så att även andra unga vuxna behöver erbjudas bostad.

Om beslut om uppehållstillstånd inte meddelats innan 18 årsdagen ska den unge flytta till anläggningsboende. För personen sedan efter en tid beslut om uppehållstillstånd blir det än en gång en flytt och skolbyte. Detta kommer leda till försämringar i integrationen som riskerar att på sikt öka kostnaderna för samhället.

KOMMUNSTYRELSEN

Även för ungdomar över 18 år med uppehållstillstånd men som är placerade i en annan kommun kommer de nya reglerna innebära en försämrad integration då de nya ersättningsreglerna innebär behov av omflyttning till anvisningskommunen. Alternativet skulle vara överflyttning av ärendet till boendekommunen enligt 2 kap 10 § SOL. Att göra en överflyttning med utgångspunkt från ekonomiska incitament och inte för den enskildes bästa är dock knappast enligt nuvarande praxis.

Sammanfattningsvis innebär flera av förslagen att barnperspektivet inte tas tillvara. Ekonomiska överväganden och bristande analyser av effekter för barn och ungas behov kommer att slå hårt för målgruppen ensamkommande barn. Vi efterlyser ett större helhetsgrepp och mer noggranna konsekvensanalyser på kort och lång sikt.

Synpunkterna delas av samtliga ledamöter i kommunstyrelsens arbetsutskott:

Parisa Liljestrand (M)
Sofia Segergren (C)
Jaana Tilles (S),
Ylva Mozis (L),
Nicklas Steorn (MP)

BESLUTANDE

Parisa Liljestrand
Ordförande i kommunstyrelsen

